

Marcin Marczyk

Rzecznik Praw Obywatelskich
dr Janusz Kochanowski
Aleja Solidarności 77
00 - 090 Warszawa

Szanowny Panie

Pragnę wnieść skargę przeciwko Konferencji Episkopatu Polski (KEP). Skarga dotyczy uchwały KEP z dnia 29.09.2008 (345. Zebranie Plenarne KEP) ws. "Zasad postępowania w sprawie formalnego aktu wystąpienia z Kościoła" (apostazji).

W wymienionym dokumencie (Załącznik 1) znajdują się zapisy, w istotny sposób ograniczające wolność sumienia i wyboru religii, a tym samym sprzeczne z art. 53. ust. 1. i 2. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Dotyczy to w szczególności następujących punktów:

- 5. nakładającego obowiązek powołania dwóch świadków celem dokonania aktu wystąpienia z Kościoła. Jest to zupełnie niepotrzebne angażowanie osób trzecich w decyzję podejmowaną przez pełnoletnią i w pełni zdolną do czynności prawnych osobę.
- 6. i 7. wskazujących konieczność osobistego stawienia się w parafii celem złożenia stosownego wniosku, a tym samym odrzucających możliwość wysłania go pocztą. Stanowi to istotne utrudnienie dla osób znajdujących się daleko od macierzystej parafii (m.in. osób posiadających czasowe zameldowanie w innym mieście). Natomiast obywatelom mieszkającym za granicą całkowicie uniemożliwia to dokonanie aktu apostazji.

Znamiennym jest fakt, że w dokumencie Papieskiej Rady ds. Tekstów Prawnych z dnia 13.03.2006 (Załącznik 2), na który powołują się biskupi, nie ma żadnego zapisu nakładającego obowiązek zapisany w pkt. 5. uchwały KEP. Istnieje zatem uzasadnione podejrzenie, celowego

działania KEP dla utrudnienia obywatelom polskim odstąpienie od wiary katolickiej.

Natomiast w przypadku pkt. 6. i 7. mamy do czynienia ze złamaniem zapisów Konkordatu (w szczególności ust. 1. o rozdzielnosci Kościoła od państwa), w myśl których, w sprawach nie związanych z wewnętrznym funkcjonowaniem Kościoła (w przypadku apostazji zachodzi relacja Kościół – obywatel) – a w szczególności praw i obowiązków obywateli – uznaje się nadrzędność prawa stanowionego przez organy ustawodawcze Rzeczypospolitej.

Mam nadzieję, iż Pana interwencja pozwoli wszystkim obywatelom zainteresowanym wystąpieniem z Kościoła Katolickiego w pełni skorzystać z przysługujących im praw zapisanych w Konstytucji.

Z poważaniem

Załączniki:

1. Zasady postępowania w sprawie formalnego aktu wystąpienia z Kościoła, 345. Zebranie Plenarne Konferencji Episkopatu Polski, 29.09.2008
2. Stanowisko Papieskiej Rady ds. Tekstów Prawnych w sprawie formalnego aktu wystąpienia z Kościoła, Watykan, 13.03.2006
3. akt apostazji przedłożony w parafii 29.01.2010 (nie został przyjęty)

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

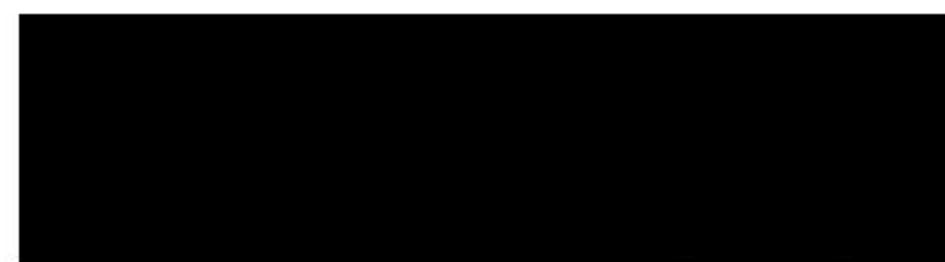
RPO-640359-I/10/KJ

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Zespół Prawa Konstytucyjnego
i Międzynarodowego

Warszawa, 26 lutego 2010 r.

**Pan
Marcin Marczyk**

Szanowny Panie,

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 2 lutego 2010 r. w przedmiocie przepisów kościelnych dotyczących apostazji, działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Rzecznik działa wyłącznie na podstawie prawa i w granicach przez prawo określonych. Możliwości Rzecznika ograniczone są zakresem jego kompetencji wynikających z ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.). Podstawowym obowiązkiem Rzecznika jest stanie na straży praw i wolności człowieka i obywatela określonych w Konstytucji i innych przepisach prawa. Działania podejmuje on tylko wtedy, gdy doszło do naruszenia konstytucyjnych praw i wolności obywatela przez organy władzy publicznej.

Zgodnie z art. 25 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stosunki między państwem a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi są kształtowane na zasadach poszanowania ich autonomii oraz wzajemnej niezależności każdego w swoim zakresie (...). Tak więc żaden organ państwowy nie ma podstaw prawnych do ingerowania w wewnętrzne sprawy kościołów i związków wyznaniowych. Organy państwa nie mogą też wypowiadać się w sprawach leżących w sferze stosunków między wiernymi a hierarchią kościelną. Do takich spraw niewątpliwie należy kwestia wystąpienia wiernych z kościoła lub związku wyznaniowego.

Zasady formalnego występowania z Kościoła Rzymskokatolickiego w Polsce określone zostały, jak sam Pan zauważa w swoim piśmie, przez 345 Konferencję Episkopatu Polski w dniu 27 września 2008 r. i w oparciu o ten dokument wierni mogą sami prowadzić postępowanie dotyczące formalnego wystąpienia z grona wiernych Kościoła. Natomiast odstąpienie od wiary katolickiej, o czym pisze Pan w swoim wystąpieniu, jest kwestią tylko i wyłącznie sumienia i do tego niczyja zgoda nie jest potrzebna.

Uwzględniając powyższe uprzejmie informuję, iż w oparciu o art. 11 pkt. 4 powołanej ustawy o RPO, zasygnalizowanej przez Pana sprawy Rzecznik podjąć nie może..

Z poważaniem

dr Krzysztof Jabłoński
Główny specjalista